

ТОШКЕНТ НАҚИДАТИ

Viloyat ijtimoiy-siyosiy gazetasi

1928-yil 11-dekabrdan asos solingan

2024-yil 18-may / SHANBA / № 34 (13693)

HAQSEVAR ONA YURT, MANGU BO`L OBOD!

@haqiqatonline_24

Naqiqat online

haqiqatonline_

Ибратли оила – жамият кўрки

■ Танлов

4

Вилойат бўйлаб

ОЛМАЛИК кон-металлургия комбинати қошида

Хитой Халқ Республикасининг йирик компанияси билан ҳамкорликда кўшма корхона қурилишига старт берилди.

Мазкур "Тоғ-кон" машиналари учун эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқариши лойиҳасининг умумий қиймати 23 млн. доллар бўлиб, ийллик маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми 37,5 млн. долларни ташкил этади.

ТОШКЕНТ тумани ҳокими О. Рустомов япониялик тадбиркорлар билан учрашиди. Мулоқотда туман худудида юқори технологиялар асосида сифатли мебель маҳсулотлари ишлаб чиқаришга ихтиослашган завод куриш борасида режа тузилиди.

АНГРЕН шаҳри ҳокими А. Райимов "Ангрен" эркин иктиносидий зонасидаги янги лойиҳа – кафель ишлаб чиқаришга мўлжалланган заводда бўлди. Ҳусусин корхона масъуллари билан ишлаб чиқариш жараёни, маҳсулот сифати, ишчи-ходимларга яратилган шароитлар билан танишиди.

ПИСЕНТ туманидаги "Мингтепа" ҳамда Чиноз туманидаги "Бирлик" маҳаллаларининг ички йўлларини таъмирлаш учун вилоят маҳаллий бюджетидан 4 милиярд 463 миллион сўмдан ортиқ маблағ ажратилди.

Кунлар исий бошлагани сайн чанқовбосди ичимликларга талаб ортади. Сўнгги йилларда вилойтимизда салқин ичимликлар ишлаб чиқаришга ихтиослашган корхоналар кўпайган.

БАЗОРИ "ҚАЙНАЁТГАН" САЛҚИН ИЧИМЛИКЛАР

■ Тадбиркорлик

Ҳусусан, юқори Чирчик туманида MAXI ORIGINAL GROUP МЧЖ фаолиятини бошлаганига 4 йил бўлди. Бу ерда салқин ичимликлар тайёрланади.

– Асосий хом ашё Россиядан келтирилади, – дейдик корхона директори ўринбосари Айгерим Абдуваликова. – Маҳсулотларимизга кимёвий моддалар кўшилмайди. Шубоис, инсон саломатлигига зарар қилмайди. МЧЖда кунинг ўтравча 70 тона

надан ортиқ морс ва квас тайёрланади. Талабга қараб бу кўрсаткич ўзгариб туради. Қадоқлаш учун идиш (баклажкалар ҳам ўзимизда ишлаб чиқарилади. Маҳсулотларимиз Узбекистоннинг барча худудлари, шунингдек, Козғистон ва Кирғизистон бозорларига жўнатилади. Жорий йилнинг ўзидаги 62 минг АҚШ долларига тенг маҳсулотни экспорт қилишига эришдик.

(Давоми 2-саҳифада) ►

Қарздор ҳам, арздор ҳам орамизда

■ Назорат

Ҳеч кимга сир эмас, сўнгги пайтларда фойдаланилган иссиқлик, газ, электр энергияси ва сув учун тўловларнинг ўз вақтида амалга оширилмаётгани, бу эса иктиносидёт тармоқлари фаолиятига салбий таъсир кўрсатаётгани хусусида кўп гапирилмоқда. Дарҳақиқат, аҳолини газ, электр энергияси

билин узлуксиз таъминлаш тўловларнинг ўз вақтида амалга оширилиши билан беновсита боғлиқ. Шу сабабли ҳам истеъмолчилик – хоҳ ўюридик, хоҳ жисмоний шахс бўлсин, тўловларни ўз вақтида амалга ошириши, қарздорликнинг олдини олиш чора-тадбирларини кўриши лозим.

Айни кунларда Тошкент вилоятини прокуратураси томонидан юзага келган қарздорликнинг бартарап этиш бўйича муайян ишлар амалга оширилмоқда. Ҳусусан, аҳоли зич яшайдиган

маҳалла ва кўп қаватли уйларда энергия ресурсларидан фойдаланишида юзага келган муммаларга ечим топиш ҳамда бюджет турушмаларининг оширилиши устидан тизимли назорат ўрнатиш,

мавжуд масалалар ижросини сифатли таъминлаш борасида кўрилган зарур чора-тадбирлар шулар жумласидандир.

(Давоми 2-саҳифада) ►

■ Ҳамкорлик

Самарали келишувлар, фойдали мулоқотлар

Аввал хабар берганимиздек, Тошкент вилояти ҳокими Зойир Мирзаев бошчилигидаги делегация Россия Фередациясида бўлиб турибди. Вилоят ҳокими ташриф доирасида Татаристон Республикаси пойтахти Қозон шаҳридаги "Россия-Ислом дунёси: Ка зан Форум – 2024" 15-Халқаро иктиносий форумида иштирок этди.

Делегациямиз аъзолари Қозон шаҳридаги жарроҳлик ускуналари ишлаб чиқарувчи корхона фаолияти билан танишишиди. Шунингдек, мазкур корхона филиалини Тошкент вилоятида очиши бўйича дастлабки келишувга эришилди.

Куннинг иккичи ярмида эса режага кўра маҳаллий тадбиркорлар билан музокаралар ўтказилди. Ташриф доирасида Татаристон Экология ва табият ресурслари вазири Александр Шадриков билан ҳам учрашув бўлди. Унда экологик муммалорни бартараф этиш юзасидан тажриба алмашиши, хусусан, чиқиндиларни қайта ишлаш бўйича ҳамкорлик килиш тақлифи мухоммади Қозонида.

Куннинг иккичи ярмида эса режага кўра маҳаллий тадбиркорлар билан музокаралар ўтказилди. Ташриф доирасида Татаристон Экология ва табият ресурслари вазири Александр Шадриков билан ҳам учрашув бўлди. Унда экологик муммалорни бартараф этиш юзасидан тажриба алмашиши, хусусан, чиқиндиларни қайта ишлаш бўйича ҳамкорлик килиш тақлифи мухоммади Қозонида. Шундан сўнг, делегациямиз "Nefis" парфюмерия корхонаси,

ЁМОН КЎРИШГА АРЗИМАЙДИГАН ОДАМ

«Ҳоҳи Шариф Башбековнинг сўнгги сухбати

...Меҳмонга борганимизда, бегоналар олдида ўзимизни ҳар томонлама мукаммал одамдай тутамиз, яъни никобда бўламиз. Ваҳоланки, уччалик дуруст одам эмаслигимизни ўзимиз жуда яхши биламиз. Никоблар заруратга қараб ҳар хил бўлади: уйда "эр", "ота" деган никоб таҳсак, кўча-кўйда "маданияти одам", ишхонада "ходим" ёки "бошлиқ" номли никобни тақиб оламиз. Одам боласи ухлаган пайтидагина никобсиз қолади. Бу ҳол Умар Ҳайём тили билан айтганда "Йўқлук сандигига тушамиз бир-бир"гача давом этади.

3

Сайёр қабул

55 та мурожаат жойида ҳал этилди

Янгийўл шаҳрида вилоят прокуратураси, ИИББ, Халқ қабулхонаси, Суд, Департамент, Адмия, ДСБ, МИБ ҳамда Божхона бошқармаси раҳбарлари иштирокида оммавий сайёр қабул ўтказилди.

Очиқ мулоқот тарзида ўтган қабулда ахолик қўйнётган муаммоларни аниқлаша ва жойида бартараф этишига эътибор картили.

150 нафарга яқин фуқаролар ва юридик шахслар иштирок этган қабулда терғов-суринширув, суд қарорлари, ер майдонлари

дан ўзбошимчалик билан фойдаланиш ва бошқа масалаларга оид мурожаатлар тингланди.

Мурожаатларнинг 55 таси жойида очиқ топди, қолганлари кўшимча ўрганишга йўналтирилди.

Тошкент вилояти ҳокимлиги Ахборот хизмати

■ Фамхўрлик УМИДИНГНИ УЗМА, Улид!

Олмалик шаҳрининг "Тошкент" маҳалласида истиқомат қўйувчи Умиджон Маҳамаджонов бу йил 20 ёшга тўлади. У болаликдан тугма ногирон, кўзлари бу рангин дунёнинг гўзалликларини кўришдан бебаҳа. Афсуски, яқинда унинг ўнг оёғи ҳам ампутация қилинди. Аввал кўзлари, энди бир оёғидан айриланган йигитига ногиронлар аравачаси жуда зарур эди. Яқинда унга Қизил Ярим ой жамияти Тошкент вилояти бўлими томонидан ногиронлик аравачаси берилди.

— Эсмими танимбани, кўзларим кўрмайди, — деди Умиджон. Аммо ҳеч қачон нолимаганин. Сабаби, онамнинг кўзлари билан бу дунёни тандид, Шу ёшигича кўп вақтим шифононларда ўтди. Гоҳида онамнинг умри менга қараш билан ўтаётганидан юрагим оғриди. Қачонлардир мен ҳам уларни рози қила олармикманман, деб ташвишга тушаман. Менинг ювиги, оқ тараф парвариштейтган

онамдан миннатдорман. Уларни ва ўзимни курсанд қилиш учун кўшик хиргойи қилишини ўтираман.

— Умиджоннинг ҳаётга иштиёки баланд, — деди жамиятнинг вилоят бўлими раиси Дилфуз Ахмедова. — Унинг чиройли овози бор. Шу йўналишида ўзини синаб кўришига ёрдам бериш керак. Келажакда унинг орзулари ушалишига ишонамиз.

Нигора ЭРКИНБОЕВА

■ Янги лойиҳа

Маърифат улашиб

Юртимизда маънавий-маърифий ишларни тизимили ташкил этиш орқали ёшларнинг интеллектуал салоҳияти, онгу тафаккури кури ва дунёқарашини юксалтириш, мағкуравий иммунитетини мустаҳкамлаш, ватанпарварлик ҳамда садоқат тўйғуси сингдирилган баркамол авлодни тарбиялашга алоҳида эътибор қаратилмоқда.

Шу кунларда барча олий таълим муассасалари, мактаб ва маҳаллаларда ўтказиладиган «Маърифат улашиб» лойиҳаси айни шу мақсадга хизмат қилимоди. Хусусан, лойиҳа доирасинда турли соҳа вакиллари, жумладан, ёзувчи ва шоирлар, адабиётшунос олимлар таълим муассасаларига таклиф қилинди, давра сұхбатлари ташкил этилмоқда.

Куни кече Астракхан давлат техника университетининг Тошкент вилояти филиалида бўлиб ўтган учрашувда Ўзбекистон Республикасида хизмат кўрсатган журналистар Шуҳрат Жабборов ҳамда шоир Дилмурад Дўстов мөхмөн бўлишиди.

Тадбирда сўзга чиқсанлар бугунги тезкорда ўтказиладиган техника мөхр ўйтоши, уларнинг тафаккурини кенгайтириш, ақлий салоҳиятини ошириш ижод ахлига катта масъулнинг юқлашини, бу борада юртимиз бўйлаб ўтказиладиган маърифий таддирлар яхши самара берадиганини таъкидладилар.

Самимий мунқот мушоирага уланни, Дилмурад Дўстов ўзининг янги шеърларидан ўқиб берди.

Мехмонлар фаол ёшларга китоблар сөвға қилишиди.

Учрашувда Қирай туманининг «Бунёдкор» маҳалласи фаоллари, фахрий педагоглар иштирок этишиди.

Ўткир ҲОШИМОВ,
«Тошкент ҳақиқати» мухбари
Жалолиддин ЭСОНОВ
олган суратлар

Корхонамизда 24 нафар ишчи ва ходим меҳнат килиди. Келгусида фаолиятимизни кенгайтириб, ишчилар сонини оширамиз.

Ортда қолган йил корхона учун янада омадди бўлди. Айниқса, дунёга машҳур ичимликтарни ўзбекистондаги ракобатчиси сифатида янги маҳсулот ишлаб чиқариш йўлга кўйилгани катта шов-шувларга сабаб бўлди. Давлатимиз раҳбари юртимизда миллийлигимиз акс этган бренделарни яратиш лозимигини таъкидлаб, бу борада тизимили ишларни амалга ошириш бўйича мутасаддиларга топшириклар берган эди. Янги маҳсулот ани шу топширикнинг бир ижроси бўлди. У киска вақтда ўзининг мижозларига эга бўлиб улгурди.

Мутасаддиларнинг таъкидлашича, унинг таълорини жарайдан ва таркибида кўшилладиган хом ашё сир сакланаркан. Очиги, бунга ажабланмадик. Сабаби, тадбиркорлар орасида ҳам рақобат бор ва бу табиий ҳол.

Мутахассисларнинг айтишларича, яқин кунларда янги маҳсулот экспортини йўлга кўшилди. Режалаштирилган.

— Айни пайтда кўшни республикалардан буюртмалар (Давоми. Бошланиши 1-саҳифада)

БОЗОРИ "ҚАЙНАЁТГАН" САЛҚИН ИЧИМЛИКЛАР

ташкилтирилди. Шу тарпи, сударга 45,2 миллиард сўмлик 25 минг 363 та даъво аризаси киритилиб, 16,2 миллиард сўмлик 10 минг 71 та суд бўйрги чиқарилди. 3,6 миллиард сўмлик 3 минг 416 та қарздорлик МИБ томонидан ўндирилди. Олиб борилган тадбирлар натижасида киска вақт ичада дебитор қарздорликларнинг тенг яримига қисқаришига эришилди. Ҳозирда жараён давом этмоқда.

Ўрганишлар натижасида дебитор қарздорликнинг кўйилшига жойларига энорига ҳисоблаш ва хисобга олиш ҳамда назорат қилишнинг оптимал йўллари – автоматлаштирилган тизимларга ўтишга бўлган эътиборнинг сустлиги ҳам сабаб бўлганинг аниқланди. Шунингдек, 13,4 миллиард сўмдан зиёд нореал қарздорликларнинг ҳам мавзум бўлди.

Кези келганда айтиш керакки, орамизда шундай тоғфа одамлар ҳам борки, қишин-ёзин

электро энергияси ёки газдан узлуксиз фойдаланади-ю, тўлашга келганда нарихи «чакади». Имкони

да олиб бораётган бошқарув сервис компаниялари асл ҳолат ўрганишада 165 минг 80 хонадон истиқомат кўйилдиган ахолига хизмат кўрсатувчи 93 та компания ва 8 та ўй-жой мулкдорлари ширката олиб бораётган ишлар бугунги кун талаблари даражасида ташкил этилмаганлиги яънгина кўзга ташланди. Акоҳ холда йил бошига кўра 79,2 миллиард сўм қарздорлик юзага келмаган бўларди. Бу қарздорликнинг 16,2 миллиард сўми Чирчик, 11,9 миллиарди Ангрен, 10,8 миллиарди Бекобод, 6,5 миллиард сўми эса Янгийўл шаҳарлари хиссасига тўғри келмоқда.

Жараёнда вилоядада фаолият олиб бораётган бошқарув сервис компаниялари асл ҳолат ўрганишада 165 минг 80 хонадон истиқомат кўйилдиган ахолига хизмат кўрсатувчи 93 та компания ва 8 та ўй-жой мулкдорлари ширката олиб бораётган ишлар бугунги кун талаблари даражасида ташкил этилмаганлиги яънгина кўзга ташланди. Акоҳ холда йил бошига кўра 79,2 миллиард сўм қарздорлик юзага келмаган бўларди. Бу қарздорликнинг 16,2 миллиард сўми Чирчик, 11,9 миллиарди Ангрен, 10,8 миллиарди Бекобод, 6,5 миллиард сўми эса Янгийўл шаҳарлари хиссасига тўғри келмоқда.

Сервис компаниялари мулкдорлари ширкатлари хусусида гап борар экан, фойдаланилган энергия ресурслари учун қарздорликнинг ҳаракатсизлиги масалаланинг қонунлар асосида ҳал этишига олиб келишини тушунира олиш катта аҳамиятга эга.

Сервис компаниялари мулкдорлари ширкатлари хусусида гап борар экан, фойдаланилган энергия ресурслари учун қарздорликнинг ҳаракатсизлиги масалаланинг қонунлар асосида ҳал этишига олиш катта аҳамиятга эга.

Қарздор ҳам, арздор ҳам орамизда

Рақамлар таҳлилига қараб бу шаҳарларда энергия ресурслари учун жавоб берадиган шаҳслар, назорат қиливчи ташкилот ёки идоралар борми, деган ҳақли савол туғилиди.

Юзага келган вазиятни ўнглаш ва мақсадида вилоят, туман ва шаҳарларда штаб ва худудий ишчи хурулари шакллантирилиб, уларга прокуратура, МИБ, курилиш ва Ўй-жой коммунал хўжалиги бўлумлари, маҳалла радисли радио ҳамда бошқа мутасадди ташкилотлар масъул ходимлари бирортирилди. Бунинг натижасида сервис компаниялар томонидан дебитор қарздорликларни ўндириш ойига 2,3 миллиарддан 7 миллиард сўмгача кўтартилди. Шу тарпи, сударга 45,2 миллиард сўмлик 25 минг 363 та даъво аризаси киритилиб, 16,2 миллиард сўмлик 10 минг 71 та суд бўйрги чиқарилди. 3,6 миллиард сўмлик 3 минг 416 та қарздорлик МИБ томонидан ўндирилди. Олиб борилган тадбирлар натижасида киска вақт ичада дебитор қарздорликларнинг тенг яримига қисқаришига эришилди. Ҳозирда жараён давом этмоқда.

Ўрганишлар натижасида дебитор қарздорликнинг кўйилшига жойларига энорига ҳисоблаш ва хисобга олиш ҳамда назорат қилишнинг оптимал йўллари – автоматлаштирилган тизимларга ўтишга бўлган эътиборнинг сустлиги ҳам сабаб бўлганинг аниқланди. Шунингдек, 13,4 миллиард сўмдан зиёд нореал қарздорликларнинг ҳам мавзум бўлди.

Кези келганда айтиш керакки, орамизда шундай тоғфа одамлар ҳам борки, қишин-ёзин электро энергияси ёки газдан узлуксиз фойдаланади-ю, тўлашга келганда нарихи «чакади». Шу нигинде, кўпол қонунбузилиши ҳолатлари бўйича 3 та (етказилган зарар 904 миллион сўм) жиноят иши кўзғатилди.

Лазиз ТОЛИБОВ, Баш прокуратура бошқармаси катта прокурори

Давлат ДАВЛАТОВ,

Тошкент вилояти

прокуратура бўлим прокурори

(Давоми. Бошланиши 1-саҳифада)

“POSOCO” МЧЖ ИП корхонасининг 2024 йил 14 майдаги №24-INF-92-сонли буортманасига асосан, Фарғона вилояти, Фарғона вилояти “Сой бўйи” МФЙ манзилларида сақланыётган тракторларнинг баҳоси кўтарилиб бориш тартибида очиқ электрон-онлайн аукцион савдоларига тақлиф этади:

“Respublika mulk markazi” МЧЖ бошланғич баҳоси босқичма-босқич ошиб бориши тартибида ўтказиладиган очиқ электрон-онлайн аукцион савдоларига тақлиф этади!

шахри, Қувасой кўчаси, 1-йўл манзилида Дастрохлар ва Бульдозер ҳамда Фарғона вилояти, Ёзёвон тумани, Янги Ўзбекистон массиси “Сой бўйи” МФЙ манзилларида сақланыётган тракторларнинг баҳоси кўтарилиб бориш тартибида очиқ электрон-онлайн аукцион савдоларига тақлиф этади:

шахри, Қувасой кўчаси, 1-йўл манзилида Дастрохлар ва Бульдозер ҳамда Фарғона вилояти, Ёзёвон тумани, Янги Ўзбекистон массиси “Сой бўйи” МФЙ манзилларида сақланыётган тракторларнинг баҳоси кўтарилиб бориш тартибида очиқ электрон-онлайн аукцион савдоларига тақлиф этади:

шахри, Қувасой кўчаси, 1-йўл манзилида Дастрохлар ва Бульдозер ҳамда Фарғона вилояти, Ёзёвон тумани, Янги Ўзбекистон массиси “Сой бўйи” МФЙ манзилларида сақланыётган тракторларнинг баҳоси кўтарилиб бориш тартибида очиқ электрон-онлайн аукцион савдоларига тақлиф этади:

шахри, Қувасой кўчаси, 1-йўл манзилида Дастрохлар ва Бульдозер ҳамда Фарғона вилояти, Ёзёвон тумани, Янги Ўзбекистон массиси “Сой бўйи” МФЙ манзилларида сақланыётган тракторларнинг баҳоси кўтарилиб бориш тартибида очиқ электрон-онлайн аукцион савдоларига тақлиф этади:

шахри, Қувасой кўчаси, 1-йўл манзилида Дастрохлар ва Бульдозер ҳамда Фарғона вилояти, Ёзёвон тумани, Янги Ўзбекистон массиси “Сой бўйи” МФЙ манзилларида сақланыётган тракторларнинг баҳоси кў

Шанба мутолааси

Ушбу сұхбат бундан иккі ярим йил аввал, таниқли драматург ва ёзувчи Шароф Бошбековнинг 70 йиллик юбилейи арафасида ёзилған эди. Маколани навбатдаги китобимизга киритишни режалаштирган эдик. Афсус, бу китобни ўқиши Шароф акага насиб этмади...

Үтган асрнинг 60-йиллари. Са марқанд вилояты Булуңғұр тұмани Гүбір қышлогоғы «миш-миш» тарқалад. Бошбек амакининг мактабда ўқыйдиган Шароф деган үлгі оны тили дарсида «Кім бұлсам экан?» мазусида ёзған иншосини «Келажақда Брежнев бұлмоқчыман» деган сұзлар билан тұтатған экан,

сасини чиқарыш учун ҳажвий асарлар ўздиган ёзувчи бұлишша аждақ қылдым. Күпнінг үзи нима, ранги қанақа, қандай материалдан ясалған – үллас, шу масалада қаттық бөш котидім. Ва шундай холосага келдім: күлгиям иккі хил бұларкан – бамаңын күлгі, бемаңын күлгі. Шундай бир асар ёзишина орзу қыламан: уни күрган томошабин қах-қах

тадіганның жамиятида яшаётганимыз күрсатып бермокчы зедім.

– Темир хотин то саңаюзини күргүнчика катта «темир қалқон» ларни ёриб ўтишга түғри келген. Сизнінгча «Темир хотин», «Келинлар күзгопони», «Олтін девор», «Парвона», «Тошболта ошик» каби мұкаммал саңаюзини яратып келдім: күлгиям иккі хил иккіншінде асарлары яратып келдім.

– Хеч нима. Шунчаки вақтими билип

ЁМОН КҮРИШГА АРЗИМАЙДИГАН ОДАМ ёхуд Шароф Бошбековнинг сұнгы сұхбати

ота-онасини мактабга чакиритиришибди... Тавба, болаям шунақа шұх бұлладым!

Сұхбатимиз аввалидан ўша воқеана Шароф акага әсплатдик.

– Ха зеңді, бола әздік-да! Пенсия ёшидаям катта минбарни бошқаларға бермай юрган Брежневни күнда-күн ора телевизорда күрәверға, шұнанға ушшагим келганды-да! Чүнки дүнәда шу бандадан бағтын одам бўлумаса керак, деб ўйлардим. Йўқ, мансабига эмас, гапириш имконияттың ҳавас қылардим. Съезддаги нутқаринаң өсланғы. Ўзим жаги тушиб кетгунча гапиришга ҳаққи бор әди-да!

– Бўладиган бола бошидан маълум, дейишади. Ана шунақа шўхликлар билан мактабни битириб, сұнг «Театральны» да ҳам ўқигансыз. Аммо актёрликни ташлаб, ёзувчиликка ўтиб кетишингизга нима сабаб бўлган?

– Гулистон театрида актёр бўлиб ишлаш баробарида театр Бадиек кенгаши аъзоси зедім. Репертуар учун асар танлаш кенгашнинг вазифасига киради. Бир куни, адашмасам, 1978 йил бўлса керак, бемазадан-бемаза асар ўйлайди. Табиийки, ҳеч кимга маъкул бўлмади. Шұнанда катта кетиб: «Э, бунақи асарни мен чап оғим билан ёзиб ташлайман!» деб юборибман, денг.

– Ёз! – деди тузукроқ асар қидиравериб жонидан тўйған бosh режиссёр.

– Ёзман ҳам! – дедим орнат кучлилик килиб.

– Ёз! Манави пьесадан сал дурустрек бўлса ўзим саҳнаплатираман! – деб бosh режиссёр вавданы куюқ килид.

Үйга келиб, сал «совганим»дан кейин вахима босди: «Нима килардим мақтаниб-а?! Тинчигина актёрлик чоригимни судраб қоравермайманмай?!»

Ўша кезларда Элдар Рязановнинг «Тақдир ҳазили» ёки құшдай енгил бўлингі фильмі жуда машхур бўлган пайт эди. Бирон зўр асар кўрсам, «Шундай асар нега ўзбекларда йўқ?» деган ўй менга ҳеч тинчлик бермасди. Ҳуллас, у бўлди – бу бўлди, факат иккита персонаж иштирок этадиган «Тақдир эшигига» деган пьеса пайдо бўлди. Шундай қилиб, театр дунёсидан ёзувчилик дунёсига «шалоп» этиб тушиб қолдиди.

Бошимга тушгач билдим, ёзувчилик белгиліді кам кулганлар. Ултар кулгига тўймай ўстгани сабаб, нукул кулгили асарлар ёзди. Иккинчиси, ҳамма күлгисини белгиліді кам кулбілар. Улар нукул жiddий асарлар ёзишиди. Бирор муаллиф асарини «комедия» деб дабъо қилса-ю, лекин кулгига чиқмаса, «Бу ёзувчи болалигимда кулгига тўймай ўстганим, хис-

уриб кулмаса, бироз ҳавас, бир қадар маъюслик билан жилмайса ва жилмайб ўтирганини ўзи ҳам сезмаса... Биласизми, бу табассумда тата майк. Бу ниҳоятда ширин, ҳузырбаш, илк ва ёкимли күлгі. Томошабинни кулдириш осон, жилмайтириш кийин. Тарзуз кўтариб кетаёттган бир семиз амаки «гуп» этиб ықилиб тушсяя кулаверамиз-да. Бамаңын күлгі эса бошқача булади...

– Темир хотин комедиянгиз намойиш этилгач, нафақат ўзбекистонда, балки собиқ иттифоқда Шароф Бошбековнинг танимал одам қолмади, чамамда. Аслида шу пьесанинг ёзишина орзу турткы бўлган?

– Адашмасам, ҳозирги киносарой (Панорама)нинг рўпарасида «Восток» деган клуб бўларди. Шу клуб биносида Сатира театри фаолият юрттариди. Шағар хотин олдида тўрт-бўлуда актёр гурнглиш турсак, кимдир, «Анави кинони кўрдиларингми?» деб қолди. Қарасам, кўчанинг нариги бетида катта килиб, «Робот-полиция» деб ёзиб кўшишибди. Фильмда жиноятчиликни тутишга мослаштирилган бешафқат роботни яшин уриши натижасида микросхемалари чалкашиб, меҳрибон полициягича айланбай қолади. Ҳуллас, жиноятчиликни тутиш ўнрига капалакларни кўвлаб, ёқимтой кучукча билан овора бўлиб қолади.

Шу фильмдан илҳомланиб, унинг ўзбекча муқобилини тўқиб ташладим. Мамайрандаги ғарбий робот ўйланса, ғунангда содир бўладиган воқеаларни латифасиғат килиб гапириб бердим. Кулишдик. Ҳазил-ҳазилдан бошланган бу сожет миямда ҳарх уриб айланаверди. Асарнинг калламдаги вариантида робот эркак киши эди. «Темир хотин»даги асосий «гап» – битта ўзбек аёли қипадиган ишга чидай олмай темир ёниб кетади. Робот эркак бўлса-чи? Болалигимизда отамиз онамига: «Бу болаларинг роботми, нима бало, айтсан килди, айтмасан қилмайди», деб бизлардан нолирди. Бир куни биринчи Президентимиз телевизорда худди шу галларни айтбай қолдилар: «Ҳоқимлар айтсан қилади, айтмасан қилмайди!» Бу ерда гап бизга ўшаган бола ёки мансаби бўлмаган одам ҳақида кетмай, балки вазир, комбинат директори, ундан ҳам иокори лавозимли шахслар ҳақида кетса-чи? Даҳшатнинг ўзгинаси-ку! «Айтса қилиб, айтмаса қилмайдиганлар мамлакати!» Юқоридан кўрсатма ку-

ёзиш керак. Ҳа, ҳайрон бўлманд, шундай асарлар ёзиладиган вақт бўлади. Масалан, «Темир хотин»ни олайлик. 1988 йил.

Ўша пайдаги сиёсий-ижтимоий мухитни тасаввур килинг. Шўролар ҳукумати «ана кетди-мана кетди» бўлиб, оғзига суб томизиб турдиган пайтлар. Кейнинг тақдирим нима бўлар есан, деб ҳамма ўзи билан ўзи овора. Даҳшатли совет цензурасидан ҳам путур кетган. Ана шундай ур-тўйлон пайдаги қанакадир драматургнинг қанакадир пьеса ёзган билан кимнинг нима иши бор, дейиз. Бунақа асарни олдин ҳам, кейин ҳам ёзиб бўлмасди. Үнда пьесанинг ҳам, менинг ҳам тақдирим бошқача кечар эди. Қисқаси,

– Шароф ака, нега ўзбек киносида ўсиш йўқ?

– Мен ҳам ўзбек киносинг ахволини кўриб, ҳамма айб ижодкорларда деб ўргандим. Бошимга тушгандан сунгнига билдим. Энди бу ҳақда очиқ гапириш мумкин. Кейниги ўн йил ичидә менинг бир эмас, иккі эмас, нафтига сценарийим «Ўзбеккино» пешволовари томонидан рад этилди. Ҳудо согиқ беріб турса, ҳали кў-ўп кабул қилинмайдиган асарлар ёзаман. «Ер ба-риб айланавердиди» деган асарим ҳам навбат кутяпти, лекин аниқ биламан, у ҳам қабул қилинмайди.

Бизда ҳамма мавзу тақиқланган. Рухсат этилган мавзуларни санаш осонорук бўлгани учун уларни санаб кўя қоламан:

– Томоша санъатида «Капустник» номли жанр бор. «Дизайн», «Браво», «Миллион» деган гурухларни қизиқилилар эмас, «капустникчилар гурухи» десак тўғрирок бўлардим. Уларнинг репертуарига тўлалигича чизик тортган бўлардим.

Бу гурухларда иштирок этаётган актисаларга менинг раҳим келади, чунки гурух раҳбарияти улардан ҳакорат манбаи сифатида фойдаланишти.

– Устоз, қаламкашлар олдида, санъаткорлар орасида ётибор қозондингиз. Айтинг-чи, бу омади ёки қисмат? Агар омад бўлса, унинг формуласи қандай?

– Омад ҳам, қисмат ҳам. Салқам етмиш йиллик ҳаётим давомида жуда кўп яхши одамларга дуч келдим. Уларни меняга дучор қилинмаслиги ҳам мумкин эди. Бу – омад. Уларнинг бошқага эмас, айнан менягидан келиши – қисмат.

– Санъатда нима бирламчи бўлиши керак?

– Нима бирламчи бўлишининг фарқи йўқ, ишқилиб пул-маблаг бирламчи бўлмас бас. Моддият устун келган жойда маънавият чекинади. «Шоу-бизнес» деган балони олайлик. «Шоу» дегани «томоша» бўллади, «бизнес» – маблаг билан боғлиқ бўлди, юмуш. Энди бизнинг эстрадамизга қаранг, битта-яримта истиснони ҳисобга олмаганди, маза-матраса йўқ. Болалик, ўсмирик давримизда бешта эркак эстрада қўшиқчилар – Ботир Зокиров, Юнус Тўреев, Стакан Раҳимов, кейинги ёш, энди кўрина бошлаган Эсон Қандов дегани бўларди. Аёл қўшиқчилар – Луиза Зокирова, Раъно Шарипова, Мұхаббат Шамаева (гарчанд маком ансамблида ишласа ҳам), Алла Йошпе (Стакан Раҳимов билан ҳамкорлика), бешинчини кўшини Токиистондан «қарзга олиб турардик», Лайло Шарипова деган хонанда бўлар эди.

Эстрада концерти берилшиларга олиб турардик (телефизор кайде дейиз). Ҳозир беш мингта ҳам менинг ҳам шундай қўшиқчиларни бирламчи бўлиши керак. Ана шундай «руда» қўшиқлар кўп, лекин мингтадан битта «тилла» қўшиқлар ҳам чиқиб қолади. Назмда ҳам шундай, насрда ҳам, драматургияда ҳам. Бошқа иложи йўқ, бу – конуният.

Минг афсуски, бундай шармандали хол адабиётга ҳам сукилиб кириб келаёт. Нашриёт билан гаплашмокни бўлсангиз чўнтақ бакувват бўлиши керак. Шу сабаб беш томлик чиқмай ётиби. Ношукрилик бўлмасин, йигирма сериядан иборат «Чархпалак» асарим «Ўзбекистон» нашриётида беш минг нусхада чоп этилди. Бу беш томликнинг ишларни деб номланган иккичи жилдини ҳам ўша нашриётта топшириб қўйғанман, ҳалигача жимлик.

– Бозорда «бир мавсумлик», юнни, «қўлбала маҳсулотлар»ни кўп учратамиз. Ҳозирги кунда бундай холат саҳнада, айниқса, қўшиқчиликимизда ҳам кўп учратамлиги сир эмас.

– Яхши асар (шунингдек, яхши қўшиқ ҳам) кам бўлади ва у қиммат турди. Бир отим носдай олтина олиш учун бир неча ўтнанлаб руданинга қайта ишланаётганда. Ҳа, шундай «руда» қўшиқлар кўп, лекин мингтадан битта «тилла» қўшиқлар ҳам чиқиб қолади. Назмда ҳам шундай, насрда ҳам, драматургияда ҳам. Бошқа иложи йўқ, бу – конуният.

– Иккизозламачилик ва ниқоб ма-саласига қандай қарайсиз?..

– Масалан, мемонга борганимизда, бегоналар олдида ўзимизни ҳар томонлама мумкаммал одамдай тутамиз, яни ниқобда бўлмасиз. Ваҳоланки, учнчалик дуруст одам эмаслигимизни ўзимиз жуда яхши биламиш. Ниқоблар заруратга қараб ҳар хил бўлади: уйда «эр», «ота» деган ниқоб тақсак, кўча-кўйда «маданиятли одам», ишхонада «ходим» ёки «бошик» номли ниқобни тақибламиз. Одам болалиси ухлаган пайдагинани ниқобни коплади. Бу ҳол Умар Ҳайём тили билан айтганда «Йўлук сандигига тушамиз бир-бир» тача давом этади.

– Одамнинг одамга тобелиги унда барча инсоний фазилатларни хароб қиладими?

– Менимча, йўқ. Кулда ҳам одам гарчилик, инсофдиёнат маълум даражада колган бўларди. Кейин, биз, ўзбеклар, болаларимизни каттага ҳурмат, кичикка иззат руҳида тарбиялаймиз. Лекин бунда мъёрен сақлай билиш керак.

– Агар кимдир дилингизни оғртса...

– Менинча, йўқ. Кулда ҳам одам гарчилик, инсофдиёнат маълум даражада колган бўларди. К

Ибратли оила – жамият кўрки

Куни кече Чирчик шаҳрида бўлиб ўтган "Янги Ўзбекистоннинг ибратли оиласи" кўрик-тандловининг вилоят босқичида бу оила биринчиликни кўлга киритгани бехиз эмас. Қизиқарли дақиқаларга бой ўтган танлов якунидаги Холмухамедовлар оиласига Президентимизнинг 2022 йил 7 мартаға фармонига асосан ортизим тархида ишлаб жамиятни топширилди.

— Вилоятимизда намунали оиласлар кўп, — деди вилоят хокимининг ўринбосари, Оила ва хотин-қизлар бошқармаси бошлиги Зухра Мирзоева. — Ибратли оиласларни аниқлаш осон кечмайди. Бунда хонадон

(Давоми. Бошланиши 1-саҳифада)

соҳибларининг намунали хулиқи, инсонийлик фазилатлари, меҳнатсеварлиги, фидойилиги, ҳалоллиги, фарзанд тарбиялаш салоҳияти ётиборга олинади. Бугунги галиб оиласини жамият ривожига ўз хиссаларини кўшиштаги кўпчиликка манфаатли бўлмоқда. Уларнинг тумандаги хотин-қизларга каштачиллик сир-асорларини белуп ўргатиш баробарида иш билан ҳам таъминлашетганини.

таҳсинга сазовор. Бу оила аэзоларини бошқаларга ибрат қилиб кўрсатса арзиди.

Танловда 2-урин оққўргонлик Юсуповлар, 3-урин эса Нурафшон шаҳрилик Охунжоновлар оиласига насиб этди.

Шунингдек, танлов иштирокчилари "Маърифатпарвар оила", "Мехр-мурувватли оила", "Меҳнаткаш оила", "Соғлом турмуш тарзини тарғиб килган оила", "Оилавий қадрияларни саклаган оила" каби номинациялар бўйича ҳам тақдирланиши.

Нозима РАСУЛОВА,
"Тошкент ҳақиқати"
мұхбери
Жалолиддин ЭСОНОВ
олеган суратлар

■ Шанба сабоқлари

"Рахмат, дадажон!"

Зебо мактабни олтин медалга битирди. Кўпчилик унга ҳавас билан, айрим синдошларни эса ҳам билан қарашди.

Ўқитувчи уни синдошларига мақтади:

— Мана, Зебо ҳамма фанлардан аъло баҳоларга ўқигани учун мактабни олтин медаль билан таомомлади.

Шу пайт орқадаги партада ўтирган бир бола лўкум ташади:

— Ҳа! У ҳатто соқовлар тилини ҳам яхши билади!

Синфда енгил кулги кўтарилиди.

Ўқитувчи ўйигига таъбх берди.

Шунда Зебо:

— Ҳечқиси ўй, устоз! — деди ҳилмайшга ҳаракат қилиб. — У тўғри айтпапти... Ҳа, менинг дадам гапирмайдилар. Лекин шу ҳолларида ҳам ҳар куни мактабдан қайтишимига ширик овқатлар пишириб кутиб ўтирилар, дарсларимга ёрдам бердилар. Мен уларнинг ёрдами билан бугун олтин медаль

олдим. Бунинг учун отамдан бир умр миннатдорман, уларга ҳар куни бир неча марталаб "Рахмат, дадажон!" дейдик.

Мактабни битирганинг 20 йил бўлди, 30 йил бўлди, 40 йил бўлди. Байрам килишишимиз керак. Қуюқ зиёфат, дастурхон зил. Ўйин-кулги авжиди. Бир умр эсада колади. Видеояларга олинган, расмлар бор. Ўтиб кетганимиздан кейин невара-эвараларимиз буни томоша килишиади...

Нима учун "Фаблон" ийл 1 сентябрь куни биринчи марта мактабга ўқишига борганимиз, шунга ҳам 30 йил бўлди. Келинглар синдошлар, шу кунин эслаб, бир йигилай-

лик" демаймиз? Ахир, бизга ҳарф танинган, ота-онани, устозни ҳурмат қилишини ўргатган, таълим берган, ҳаётга ўллалаган билим эмасми?

Нима учун мактабдан "кутулганимиз"ни байрам килишишимиз керак?

Муҳаммад САЛИМ

Шерали СОЛИЕВ

Яна ўша
Мавзу...

"Маҳаллада дув-дув гап" фильмида кичик бир эпизод бор: Ўзлиниң тўйига тайёргарлик кўраётган Ойпошшакон (Марям Ёқубова) турмуш ўртоги (Раҳим Пирмуҳаммадов)дан "Нечта қўй олдингиз?" деб сўрайди. Эри "Битта кўзи олгандим", дея жавоб беради. Пошшакон бўлса, "Овозингизни ўчиринг! (баланд овозда) 10 та қўй нима бўлади? (Яна эрига қараб паст овозда) Душманларим аламдан куйиб ўлсин, тўй маҳаллада дув-дув гап бўлсин-да", деди.

Фильмдаги мазкур эпизод бугун аксар ўзбек тўйларида одатга аланган. Инсонлар дабдаба шу қадар берилб қетишдик, бугун улар сарф-ҳаражатни эмас, ўша бир кунлик тўй дув-дув гап бўлишини, маҳаллада гердайб юршини ўлашмоқда. Ёшлар баҳти бўлиши эса кейнинг дараҷага тушиб қолганд...

Тўрт ой олдин бўқалик бир дўстим ўйланди. Тўй учун яхшигина ҳаражат қўлганни меҳмонларга ёзилган дастурхон, келин-куёв "кортежи", саҳна декорацияларию фалон пуллик "фонограмма усталири"нинг "ташириф"инанг қийин эмасди. Якинда ўша дўстим телефон қилиб қолди. Гап-сўзларидан қандайдир ташвиши бордек туюлди. "Нима бўлди, тинчлики?" деб сўраганимда, тўйни дабдабали ўтказиши учун катта миқдорда кредит олиб, энди уни тўлашга кийналғанни айтидига ишлаб келиб ёрдам бердим. Менга эса бир савол тинчлик бермасди: Янги келин-куёвларга бу соҳта дабдаба бир кунлик "обрў" берганнадир. Лекин энди-чи...

ди", "Куёв чақири", "Келин чақири", "Куёв наవари", "Келин салом", "Тогоға юбориши", "Келин салом", "Тогоға юбориши" каби қатор маросимларни қарз-ҳавола қилиб бўлса ҳам дабдаба билан ўтказади. Алалоқибат пешона-

таклифлигича қолди. Тўйларда эса камархажликдан асар ҳам йўқ. Тўйчига камтаррок тўй ўтказинг, деб таклиф билдириб кўринг. "Менинг бошқалардан қаерим кам?" деди.

Даддада деб ДАБДАЛАСИ ЧИҚАЁТГАНЛАР

сига қарздорлик тамғаси босилади. Ва яна узоқ ийл ўша қарзни узиш учун ишлайди. Қарабисизи, умри поёнига етиб бораётганини билмай ҳам қолади. Баъзилар "Ҳаёт дегани шуда" деб қўяди тагин. Аслида ҳаёт деб аталиши неъматни мазмунли эмас муммомли ўтказиши ўша иносининг ўзи сабаби эмасми?

Давлатимиз раҳҳарни Шавкат Миризбеков дабдабали тўй-ҳашамлар мавзусига кўп бор ўтибор қаратган. Ёдигизда бўлса, Президент бундан бир неча йил илгари Олимий шаҳрига қўлган ташрифидаги ҳам үшу масалага алоҳида тўхтагиб, ФХДЕ бўлнимлар биносида 150-200 кишилик тўй ўтказиши жойларини куриш бўйича топшириб берган эди.

Бу мавзу йиллар давомида дозларблигича колмоқда. Қатор тақлифлар берилди. Бироқ, улар

Тошкент вилояти ҳокими Зойир Мирзаев ўтган йилнинг сунгига бўлиб ўтган "Раҳбар ва ёшлар" учрашувидаги дабдабали тўйларни камайтириб, "Маърифатпар тўй" дастурини ишлаб чиқиб бўйича мутасаддиларга топшириб берган эди. Бироқ, 2024 йилнинг дастлабки тўрт ойи ўтибди ҳамки, ҳали-хануз бу топширик ижроси сезилмаётir.

Бугун жамиятда элликка кирмасдан туршиб, инсульт, инфаркт бўлаётгандарни сони кескин ошган. Суриштирсангиз, улар орасида бошқалардан қолмасликка тири-

шиб, катта тўй қиласан, деб қарзга ботгандар етаришина топилади.

Бугун ҳаётимизда кўпайиб бораётган оиласида мажорлар, уруш-жанжаллар, ажралышлар, кудалар ўртасидаги союқчилик сабаблари ҳам аксарият ҳолларда худди шу нарсага бориб тақалаётir.

Қарору фармонлар тўхтата олмаган дабдабабозликка қандай чек кўйиш мумкин? Бунинг учун, аввало, камичик тўйни юкоридан бошлаш зарур. Масалан, бирор йирик амалдор ёки машхур санъаткор кичик, файзи тўй қилди. Одид бир видеоси ҳам ижтимоий тармоқларда "трэнд"га айланаштади бир пайтда бу вокелини назардан четда қолармиди. Бироқ бўлмаса, бошқаси, албатта, уларга ҳавас қилиб, камархажликни танлайди. Унга қараб бошқаси шу ишни қиласди.

Қарабисизи, сеқин-асатлик билан оммалашади. Афсуси, ҳозирча улар ҳам дабдабадан бери келишаётгани йўқ.

Бу кетишида кўзланган мақсадга этишга ачна "қовун пишиги" бор-ов...

Аспида, тўй килишидан асосий мақсад — иккى ёшнинг никошини оммага билдириш. Унга қандайдир талаб кўйилмаган.

Кичик базм қиссангиз ҳам, дабдабали қиссангиз ҳам бир кунлик тўй ўтади. Шоҳона тўйни одамлар бир ҳафтада гапирад, бир ой гапирад...

Кейин инутади. Тўйни бой бўлсанкай майли. "Дарёдан томчи" деб ўзини овтади. Бироқ оддий оиласида шу ҳол бўлсанчи. Уларнинг кейингин такдидири нима бўлади? Бир кунлик тўй уларга бир умрлик ташвиш кептириштиммикин?

Хулоса ўзингиздан...

Суҳробжон САДИРОВ,

"Тошкент ҳақиқати" мұхбири

TOSHKENT НАҚІДАТІ
ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА

Muassis:

TOSHKENT VILOYATI HOKIMLIGI

"Toshkent haqiqati" va
"Tashkentskaya pravda"
gazetalarini tahrir hay'ati:

Zoyir MIRZAYEV
(tahrir hay'ati raisi)

Abdusamad NOSIROV

Ummat MIRZAULOV

Hotamjon SAYDAHMEDOV

G'afurjon MUHAMMEDOV

Sirojiddin ESHQUVVATOV

Tohir ARIPOV

Mahmud TOIR

Uskenboy ATEMOV

Abdulla XURSANOV

Kumush EGAMBERDIYEV

Behzod QOBULOV

Olimjon BEGALIYEV

Zarifa ERALIYEVA

Sergey MUTIN

Bosh muharrir:

G'ayrat SHERALIYEV

Qabulxona:

(55) 520-64-95

Bosh muharrir o'rinosari:

(55) 520-04-10

Mas'ul kotib:

(55) 520-05-10

Bo'lim muharrirlari:

(55) 520-06-20, (55) 520-04-20

E'lionlar va hisob-kitob bo'limi:

(55) 520-21-20

e-mail: toshkenthaqiqati@mail.ru

Mas'ul kotib:

Alloma AZIZOVA

Naybatchi: